

"Gatara" u Sponzi

"Zanima me koliki je postotak izložbi žena u Hrvatskoj"

Hrvatsko-američka slikarica Selma Hafizović izlaže radove šest umjetnica koje se referiraju na položaj žena u društvu

Romina Peritz

Možda će neke zbuniti naziv izložbe u Sponzi, "Gatara", koja je dio popratnog programa 72. Dubrovačkih ljetnih igara, a možda će i ostati razočarani jer nisu naišli na kugle ili neke druge rekvizite za proricanje budućnosti.

Ništa od toga. Izložba "Gatara" koncept je hrvatsko-američke slikarice Selme Hafizović, a sam naziv, kako pojašnjava autorica, referira se na položaj žena u društvu, posebno u umjetničkom svijetu. Ovo je jedna feministička izložba, retrospektiva feminističkog rada od sedamdesetih godina do danas, ističe Selma Hafizović. Izloženi su radovi šest umjetnica, što domaćih što inozemnih, od kojih se svaka na svoj način kroz svoj rad uklapa u temu izložbe.

"Na spomen gatara, što podrazumijeva pogled u budućnosti, ali i prošlost, stvara se neki bijes, otpor. Kao i ženska uloga u društvu, to je za mnoge nešto iritantno. Ako

muškarac prorice budućnost, onda je prorok, ali ako je žena, onda je to nešto nesigurno", kaže autorica izložbe. "Svaka od ovih umjetnica govori o svom položaju u društvu ili o svome tijelu, zatim o odnosu prema strukturama ili sistemima kontrole."

Kad je riječ o samoj koncepciji postava počela je od toga da je Sponza jedan nemoguć prostor. "Nju ne možeš nadjačati. To je taj koncept kad ne možeš nadjačati strukturu u kojoj se nalaziš." Posebno joj je bila inspirativna ženska povijest umjetnosti 70-ih. U tom kontekstu izdvaja djela Jagode Buić. Njezin rad smatra jednim od najznačajnijih ne samo u kontekstu hrvatske već i svjetske feminističke umjetnosti.

Rad Dubravke Lošić

Razmišljala je i o tome što je sve Sponza bila kroz svoju povijest. "Mislila sam i o tome kako je ekonomija utjecala na ženski rad. Pošto se sve mijenja, mijenja se i dijalog - kako žene komuniciraju sa strukturama i kako tehnologija mijenja njihov dijalog s njima."

"Nije novo to što žene rade, žene su uvijek imale svoju povijest", tvrdi autorica izložbe, "ali one nisu bile dio strukture i onda su postale zaboravljene. Ne samo da moramo gledati u budućnost našeg rada nego i u prošlost. Baš me zanima koliki je postotak izložbi žena u

Hrvatskoj, koliko je njihovih radova kupljeno od strane institucija za razliku od njihovih muških kolega. U SAD-u je to bilo donedavno nekih 5 do 10 posto."

Nastojala je u izložbu uključiti ne samo hrvatske nego i inozemne autorice. Jer, drži da smo ovdje dosta izolirani od svega što se događa vani. "Imamo fantastične umjetnike, ali fali nam međunarodni kontekst. Želim stvoriti internacionalni dijalog između naših i inozemnih umjetnika. Ako nisi na tržištu i u dijalogu, u riziku si da postaneš regionalni umjetnik."

Na izložbi su tako pored priznatih hrvatskih umjetnica Dubravke Lošić i Jagode Buić, čiji je rad, smatra, relevantan u svjetskom kontekstu, "one bi bile jednako interesantne i na nekoj izložbi u New

"Ako muškarac prorice budućnost, onda je prorok, ali ako je žena, onda je to nešto nesigurno"

Selma Hafizović rad Jagode Buić smatra jednim od najvažnijih u kontekstu svjetske feminističke umjetnosti

Kad je riječ o samoj koncepciji postava, počela je od toga da je Sponza jedan nemoguć prostor. "Nju ne možeš nadjačati. To je taj koncept kad ne možeš nadjačati strukturu u kojoj se nalaziš", kaže Selma Hafizović

Yorku", i radovi umjetnica mlade generacije, njezinih kolegica sa Sveučilišta Goldsmiths u Londonu, Ive Laterze i Rebecce Ribichini, te Tanye Small, umjetnice koja živi na relaciji New York - Dubrovnik.

Selma Hafizović i sama je umjetnica i njezine se slike također mogu vidjeti na izložbi "Gatara". Slike koje je izložila nastale su za vrijeme korone. "Prikazala sam put u svemir nakon što je uništena civilizacija. Htjela sam nekako dočarati taj osjećaj napuštanja tijela, što ostaje iza nas, taj neki drugi svijet", kaže umjetnica.

Česte selidbe

Rođena je inače u Mostaru, s obitelji je izbjegla u ratu, odrasla je u Kaliforniji, u Santa Barbari, a dugo je živjela u New Yorku gdje je kao vrlo mlada napravila impresivnu umjetničku galeriju. Izlagala je u nekim od najpoznatijih njujorških galerija i bila dio tamošnje scene. Suradivala je i sa Cecilijom Alemani, selektoricom idućeg Bijenala u Veneciji, na jednoj izložbi. No pod tim pritiskom, kakav je u New Yorku, ne možeš se dalje razvijati kao umjetnik, kaže. "Bila sam premlada. Izgorila sam u New Yorku." Odlučila je stoga napustiti taj grad i skrasiti se u Dubrovniku. Da bi ponovno u jednom trenutku otišla, prvo u London na studij, živjela je jedno vrijeme na relaciji London - Dubrovnik, pa zatim u L.A., pa Zagreb, gdje ima atelje, i od nedavno je opet u Dubrovniku. "Od prije mjesec dana, za stalno." Prije deset godina kada je prvi put došla živjeti u Dubrovnik otvorila je galeriju Dubrovnik Contemporary, na Pločama, preko puta Lazareta, koju je vodila sve do početka prošle godine. U njoj je izlagala domaće i strane umjetnike. "Kao umjetnik imaš vrlo malo kontrole nad svojim životom, zato sam odlučila imati vlastitu galeriju. Isto tako htjela sam stvoriti alternativni način funkcioniranja za umjetnike, da mogu biti neovisni."

Teško je zapravo pratiti njezin životni i profesionalni put. Ali stalna seljenja za nju su nešto normalno. Tako uostalom, zaključuje, žive mnogi umjetnici vani. □